

การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตย*

POLITICAL AWAKENING OF YOUTH IN DEMOCRACY

โชคชัย ศรีรักษา

Chokchai Sriruksa

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

Lopburi Primary Educational Service Area Office 1, Thailand

E-mail: kroochokchai@gmail.com

บทคัดย่อ

การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยในสังคมปัจจุบันจะมีการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางด้านความคิดทั้งสติปัญญาและยังมีผู้คนมากมายหลากหลายชนชั้นมีความตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยทั้งระดับเยาวชนคนรุ่นใหม่และระดับประชาชนคนทุกเพศทุกวัยโดยเฉพาะระดับเยาวชนที่มีความตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยสูงและมีความเป็นปัจเจกบุคคลค่อนข้างสูงมากในการพัฒนาการเมืองให้เป็นระบอบประชาธิปไตย เพราะมีความต้องการทางด้านสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคและกระบวนการยุติธรรมมีความโปร่งใสได้อย่างแท้จริง นับตั้งแต่วันแรกที่กลุ่มนิสิตนักศึกษาจัดกิจกรรม “แฟลชม็อบ” เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย ต่อต้านรัฐบาล รวมถึงแสดงความไม่เห็นด้วยกับการที่ศาลรัฐธรรมนูญตัดสินยุบพรรคอนาคตใหม่ การชุมนุมเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลายสถาบันการศึกษาทั่วประเทศในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมาและปัจจุบันยังมีการชุมนุมเรียกร้องขับไล่รัฐบาลที่มาจาก การสืบทอดอำนาจเผด็จการ และสังคมให้ความสนใจปรากฏการณ์คนรุ่นใหม่ออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองครั้งนี้ไม่น้อย มีทั้งผู้ที่สนับสนุนและตั้งคำถามถึง “เบื้องหลัง” การชุมนุมของคนรุ่นใหม่ บ้างว่าถูกปลุกกระดมหรือมีพรรคการเมืองหนุนหลัง ปีปีซีไทยถามนักเรียน-นิสิตนักศึกษาว่าเหตุใดถึงออกมาชุมนุม และมีใครอยู่เบื้องหลังการเคลื่อนไหวหรือไม่

* Received 15 June 2022; Revised 22 September 2022; Accepted 1 October 2022

คำสำคัญ: การตื่นตัวทางการเมือง, เยาวชน, ระบอบประชาธิปไตย

Abstract

Political development in a democratic system in today's society will develop advancement in thinking, both intellectually and there are many people of different classes who are alert in politics in democratic systems at both the youth and new generation level and the people's level. All ages, especially youths with high political alertness in democratic regimes and high individuality in developing politics to become a democratic system. because there is a need for rights Freedom and equality and justice are truly transparent. Since the first day that student groups organize "flash mob" activities to demand democracy. anti-government including expressing disagreement with the Constitutional Court's decision to dissolve the Future Forward Party Demonstrations have taken place in several educational institutions across the country over the past year and are now still demanding to oust the government from the dictatorship. And society pays attention to the phenomenon of the new generation coming out of this political movement, not least There are both those who support and question the "behind the scenes" of the new generation's gathering. Some say they were instigated or have a political party backing the BBC Thai asking students-students why he and she came out to rally. And is there anyone behind the movement

Keywords: political awakening, youth, democracy

บทนำ

เยาวชนในสถาบันการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งใกล้ข้อมูลข่าวสาร มีความตื่นตัวในทางการเมืองและการมีส่วนร่วมในทางการเมืองอยู่ในระดับสูง แต่ผลคะแนนที่ได้พบจากการที่ผู้เขียนบทความชิ้นนี้ได้ศึกษางานวิจัยต่างๆ พบว่า คะแนน ระดับความตื่นตัวทาง

การเมืองของเยาวชนอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อพิจารณาลงไปในรายละเอียดแต่ละด้าน กลับพบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจคะแนนเฉลี่ยในระดับมาก ในขณะที่คะแนนระดับของการมีส่วนร่วมในทางการเมือง ในด้านพฤติกรรมทางการเมืองพบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ดังนั้น แนวโน้มของความตื่นตัวในปัจจุบัน หากเปรียบเทียบกับในอดีตแล้วนับว่าแตกต่างกันมาก เพราะบริบทในสังคมไทยในอดีตพบว่าพลังการรวมตัวของนิสิตเยาวชนจัดได้ว่าเป็นกลุ่มพลังมวลชนในการเป็นผู้นำในทางการเมืองในการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ในทางการเมืองไทยตลอดมาเนื่องจากนิสิตเยาวชนส่วนใหญ่มักเป็นกลุ่มคนที่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ทางการเมืองและสนใจ ปัญหาบ้านเมืองมากกว่าชนชั้นอื่น ๆ ทางสังคม จากเหตุการณ์ทางการเมืองในประเทศไทยที่ผ่านมารวมทั้งการก่อเกิดรัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2549 ที่ผ่านมามีได้ก่อให้เกิดความแตกแยกทางความคิด ในทางการเมืองและนำมาสู่ความรุนแรงทางการเมืองตลอดมา เกิดการใช้ความรุนแรงทางการเมืองในสังคมไทยอย่างรุนแรงอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน จนส่งผลกระทบต่อความรักความสามัคคีจนสร้างความแตกแยกของคนในชาติ มากมายแผ่กระจายไปทั่วภูมิภาคทุกระดับ จนทำให้คนในชาติเกิดปัญหารุนแรงบานปลาย ผู้เขียนบทความเขียนเหตุการณ์ดังกล่าวมีส่วนในการกระตุ้นให้เยาวชนในสถาบันการศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและทั่วไป รวมตลอดถึงประชาชนทั่วไป เกิดความสนใจในทางการเมือง กระตุ้นการมีส่วนร่วมในทางการเมือง สร้างความตื่นตัวทางการเมืองหรือแม้กระทั่งในทุกภาคส่วนของสังคมไทยได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึงจากข้อมูลข้างต้นย่อมบ่งชี้ได้ว่า ในด้านการสำรวจความคิดเห็นและค่านิยมของเยาวชน ที่มีต่อสถานการณ์ทางการเมือง ค่อนข้างอยู่ในระดับที่สนใจเป็นส่วนใหญ่ แต่ในขณะที่พฤติกรรมทางการเมืองกลับสวนทางกัน พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแสดงออกด้านต่าง ๆ ระดับปานกลาง ความตื่นตัวทางการเมืองด้านความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง แต่ได้ส่งผลต่อความตื่นตัวทางการเมืองด้านพฤติกรรมทางการเมืองให้สูงขึ้นตามไปด้วย จึงมีความตื่นตัวทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหากนำมาวิเคราะห์ในเชิงลึก พบว่า โครงสร้างของสังคมไทยในอดีต ประชาชนอยู่ในฐานะผู้ถูกปกครองแบบไพร่ฟ้าโดยกลุ่มคนชนชั้นนำและชนชั้นปกครองมาโดยตลอด

โดยเฉพาะความเชื่อของคนไทยเกี่ยวกับสถานะของคนในชนชั้นสูงที่มีเรื่องของอำนาจวาสนาบารมีหรือบุญกุศลที่สั่งสมมาตั้งแต่อดีตชาติ รวมถึงระบบการเคารพอาวุโส อย่างไม่มีเงื่อนไข จึงก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีอำนาจนิยมและระบบอุปถัมภ์ซึ่งฝังราก

ลืออยู่ในสังคมไทยมายาวนาน ดังนั้นทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมดังกล่าว จึงสวนทางหรือขัดกับหลักวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ที่เน้นอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนซึ่งมีรากฐานมาจากการปกครองของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน แม้ว่าประเทศไทยจะได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยมาแล้ว ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2475 และบริบทของการหลังการออกอากาศของโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจได้ราวหนึ่งชั่วโมง ทหารได้เปิดฉากยิงขึ้นอีกครั้งหลังนิสิตนักศึกษาพยายามใช้รถโดยสารเข้าพุ่งชนกองบัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งพยานผู้เห็นเหตุการณ์ระบุว่า มีผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์นี้ จากนั้นจึงมีการประกาศกฎอัยการศึก เริ่มต้นในเวลา 22 นาฬิกา แต่ทั้งทหารและตำรวจก็ได้ใช้ความพยายามในการสลายการชุมนุมของประชาชนแต่อย่างไรก็ตาม นักศึกษาหลายรายกล่าวว่า พวกเขาได้ยื่นพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ แล้ว แต่ไม่เชื่อว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงในรัฐบาล พวกเขาจึงยังคงชุมนุมต่อไป จนกว่าจะแน่ใจว่าจอมพลถนอม กิตติขจร และจอมพลประภาส จารุเสถียร (รองนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น) จะพ้นจากอำนาจจริง ๆ

ดังนั้นการตื่นตัวทางการเมืองนำมาสู่การพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญของการเมือง การเมืองคือการจัดสรรอำนาจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ ประการแรก เป็นอำนาจสูงสุดในแผ่นดิน ประการที่สอง จุดมุ่งหมายของการใช้อำนาจต้องเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน การเมืองมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของประชาชน คือถ้าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ก็ตระหนักดีว่า ถ้าระบบการเมืองดีจะทำให้ได้ผู้นำที่ดี และผู้นำที่ดีย่อมสร้างสรรค์ให้ประชาชนอยู่ดีกินดี ดังนั้น ความมั่นคงอุดมสมบูรณ์หรือความอดอยากยากจนของประชาชนจึงขึ้นอยู่กับระบบการเมืองเป็นสำคัญ (จิระโชค (บรรพต) วีระสัย และคณะ, 2542)

แนวคิดการตื่นตัวทางการเมืองและระบอบประชาธิปไตย

การเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นระบอบการเมืองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน คือประชาชนเป็นเจ้าของอธิปไตย ดังนั้นอำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของประชาชนโดยประชาชนเป็นผู้กำหนดตัวผู้ปกครองทั้งการแต่งตั้งและการถอดถอน โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง ผู้ที่จะเข้ามาทำหน้าที่ในการปกครองต้องเสนอตัวให้ประชาชนเชื่อว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีคุณธรรมเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำและมี

แนวทางในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน เพื่อให้การพัฒนาระบบประชาธิปไตยให้มีแนวทางในการสร้างสรรค์และพัฒนาชีวิตที่ดีให้กับประชาชน ประชาธิปไตยประกอบไปด้วยหลักการสำคัญที่เปรียบเทียบแก่นของประชาธิปไตย 5 ประการ ประการแรก หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน ประชาชนเป็นผู้กำหนดผู้ปกครองโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง ประการที่สอง หลักเสรีภาพ ระบอบประชาธิปไตยถือว่าประชาชนย่อมมีสิทธิเสรีภาพทั้งในการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ประการที่สาม หลักความเท่าเทียม มนุษย์เกิดมาควรมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในเรื่องโอกาสในการพัฒนาคุณภาพและ ความรู้ความสามารถเพื่อให้ประชาชนสามารถปกป้องประโยชน์ของตนได้ ประการที่สี่ หลักกฎหมาย ปรัชญาสำคัญของกฎหมายคือชนชั้นใดเป็นผู้บัญญัติกฎหมาย ย่อมเพื่อประโยชน์ของ ชนชั้นนั้น

ดังนั้นระบอบประชาธิปไตยที่ยึดถือประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง จึงกำหนดให้ประชาชนมีอำนาจในการบัญญัติกฎหมาย เพื่อให้กฎหมายสะท้อนถึงความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ประการที่ห้า หลักเสียงข้างมาก ยึดหลักที่ว่า การตัดสินใจใดๆ ทางการเมืองต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชน ส่วนใหญ่ จึงกำหนดให้เสียงข้างมากเป็นการตัดสินใจ ตัดสินในทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตย ประกอบด้วย แนวทางสำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก การพัฒนาโครงสร้างทางการเมืองการปกครองให้เป็นประชาธิปไตย แนวทางนี้เป็นบันไดขั้นต้นของทุกสังคมที่จะก้าวสู่ระบอบประชาธิปไตย คือ การพัฒนาให้สังคมปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยจะต้องกำหนดโครงสร้างทางการเมืองการปกครองให้เป็นไปตามปรัชญาและหลักการประชาธิปไตยอย่างครบถ้วน ประการที่สอง การเสริมสร้างการตื่นตัวในทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย หมายถึง แบบแผนทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองและองค์กรการเมือง เป็นผลมาจากกระบวนการหล่อหลอมอบรมทางการเมืองที่ถ่ายทอดสืบเนื่องกันมาทั้ง ทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาการตื่นตัวในทางการเมืองแบบระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นจึงอ้างแนวคิดเพื่อมาประกอบเนื้อหาให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คือ

แนวคิด ทฤษฎีประชาธิปไตยมีความเชื่อพื้นฐานว่า การปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ การปกครองที่มีอำนาจอธิปไตยสูงสุด ได้แก่ อำนาจทางนิติบัญญัติ อำนาจทางบริหาร และอำนาจทางตุลาการ ซึ่งเป็นอำนาจของปวงชนทั้งประเทศ ประชาธิปไตยจึงมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนในด้านการจัดระเบียบการจัดการปกครองประเทศ และวิถีชีวิตในการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างยอมรับสิทธิ เสรีภาพ ความสำคัญและประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยอาศัย

กระบวนการเลือกตั้ง โดยเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์และใช้อำนาจทางการเมืองแทน เพราะเป็นรากฐานแห่งการตื่นตัวในทางการเมืองของเยาวชน และเยาวชนมองการเมืองสมัยใหม่เป็นการเมืองแห่งความเสรีภาพทุกคนชั้น ซึ่งหมายถึง ความสามารถที่จะกำหนดและบังคับใช้สิทธิและหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง ชอบธรรม ตามอุดมการณ์ประชาธิปไตยที่ประกอบด้วยหลักการสำคัญ หลักการที่ถือว่าประชาชนเป็นแหล่งที่เกิดและเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ หลักการในการมีส่วนร่วมของประชาชน การใช้หลักเหตุผล หลักการปกครองโดยเสียงข้างมากโดยไม่ละเมิดสิทธิของฝ่ายข้างน้อย กฎหมายหรือหลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค (จรรยา สุภาพ, 2535) หลักการปกครองเพื่อประโยชน์ของประชาชน รัฐบาลมีอำนาจจำกัดและจำเป็น โดยไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน หลักการประนีประนอม กล่าวคือ พยายามหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง (สถาบันพระปกเกล้า, ม.ป.ป.)

ความหมายของการพัฒนาทางการเมืองลูเซียน ดับเบิลยู (Pye, 1996) ได้แสดงแนวคิดในการพัฒนาทางการเมืองที่หลากหลาย(หรือวิเภาทนาการ) ได้กำหนดไว้ 10 ข้อหรือทศมิตินี้

1. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการเมืองอันจำเป็นต่อการปรับปรุงและพัฒนาทาง เศรษฐกิจ หมายถึง เป็นสภาพทางการเมืองอันช่วยสนับสนุนความเจริญทางเศรษฐกิจ และ อุตสาหกรรม หรือ “บุพลักษณะ” (prerequisites) หรือรากฐานแห่งการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การพัฒนาการเมืองดังกล่าวนำมาสู่การตื่นตัวในทางการเมืองของเยาวชนในปัจจุบัน

2. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการเมืองในสังคมอุตสาหกรรม โดยมีความเชื่อว่า ในสังคมอุตสาหกรรมไม่ว่าจะเป็นแบบประชาธิปไตย หรือเผด็จการจะมีมาตรฐานของพฤติกรรมและ การดำเนินงานทางการเมืองที่มีลักษณะของการพัฒนาทางการเมือง อันเป็นตัวอย่างแก่ระบบอื่น ๆ อาทิ การปกครองมีลักษณะที่มีเหตุผลมีความรับผิดชอบ เน้นการให้สวัสดิการและการมีส่วนร่วม ร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างน้อยในระดับหนึ่ง หรือการเมืองแบบที่มีอยู่ในประเทศ อุตสาหกรรม ส่งผลต่อการลุกขึ้นมาเรียกร้องทางการเมืองของกลุ่มวัยทำงานในนิคมอุตสาหกรรมนำมาสู่การตื่นตัวในทางการเมืองของทุกภาคส่วนนั่นเอง

3. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ เป็นความเชื่อ ที่ว่า การพัฒนาการเมืองเป็นลักษณะการเมืองในสังคมอุตสาหกรรมทั้งหลายเป็นผู้วางแผน และ เป็นผู้กำหนดความเร็วของชีวิตทางเศรษฐกิจและทางสังคม รวมถึงขอบข่ายชีวิตทางการเมืองก็มีลักษณะเดียวกัน หรือเท่ากับว่า การปฏิบัติสังคมอุตสาหกรรมหรือสังคมตะวันตก

เป็นมาตรฐานสากลสำหรับการเมืองทุกระบบ หรือ “นวมัยหรือความทันสมัยทางการเมือง” จะเห็นได้จากกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ทำให้ความสนใจในการออกมาชุมนุมในทางการเมืองปัจจุบันและขยายเป็นวงกว้างตามส่วนภูมิภาค

4. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการดำเนินงานของรัฐบาล มีลักษณะที่รัฐบาลมีอำนาจครอบคลุมทั้งประเทศ ประชาชนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยอิทธิพลของระบอบชาตินิยมและมีความเป็นพลเมืองของรัฐอย่างแท้จริง สถาบันของรัฐจะต้องสามารถดำเนินนโยบายที่สะท้อนให้เห็นถึงลัทธิชาตินิยมและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชาติ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การพัฒนาทางการเมืองก็คือการสร้างชาติ หรือสังคมเข้าสู่สภาพแห่งความเป็นรัฐประชาชาติหรือเป็นชาติ-รัฐ การกำจัดลัทธิเสรีภาพขัดต่อระบอบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ส่งผลให้เยาวชนคนรุ่นใหม่มีการตื่นตัวในทางการเมืองพร้อมใจกันที่ออกมาเรียกร้องประชาธิปไตย

5. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการพัฒนาระบบบริหารและกฎหมาย ในความหมายที่หมายถึงการพัฒนาระบบราชการ และระบบกฎหมายให้มีความก้าวหน้าทันสมัยกับสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งดูจากประวัติศาสตร์จะพบว่าการสร้างองค์การหรือระบบราชการเป็นยุทธวิธีที่ชาญฉลาดของระบอบอาณานิคม โดยเน้นที่ความเป็นระเบียบทางกฎหมายและความเป็นระเบียบทางการปกครองหรือการจัดการเรื่องสาธารณะอย่างได้ผล หรือการพัฒนาทางด้านบริหารและกฎหมาย กฎกติการะเบียบข้อบังคับที่ไม่ยึดหลักนิติธรรม นำมาสู่การลุกขึ้นมาต่อสู้ของกลุ่มเยาวชน

6. การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องของการระดมประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมืองที่จำกัดอยู่แต่เฉพาะชนชั้นนำตามแบบของสังคมนิยมสังคมนิยม โดยให้เห็นว่าในระบบการเมืองที่พัฒนาแล้วนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้หรือการเร่งระดมสรรพกำลัง (mobilization) และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของมวลชนคนจำนวนมาก

7. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย ความคิดอันนี้คือ มองว่า การพัฒนาการเมืองเหมือนหรือควรเหมือนการสร้างสถาบันและการปฏิบัติประชาธิปไตย เป็นแนวความคิดที่ถือว่ารูปแบบของการพัฒนาการเมืองนี้ ถูกโจมตีว่าลำเอียงเพราะเท่ากับเห็นระบบการเมืองในรูปแบบในรูปอื่นที่ไม่ใช่ประชาธิปไตยไม่เป็นระบบที่พัฒนา

หรือเป็นการมองการเมืองอย่างวัตถุนิยมให้คุณค่าส่วนตัว ซึ่งนิยมตะวันตกเข้าไป จึงไม่เป็นกลางอย่างแท้จริง หรือการสร้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย นั่นเอง

8. การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องของความมีเสถียรภาพและการเปลี่ยนแปลงอย่างมีระเบียบหลายคนมีความเห็นว่าประชาธิปไตยขัดกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และไม่สามารถรักษาเสถียรภาพทางการเมืองได้ ฉะนั้นการพัฒนาทางการเมืองจึงเป็นเรื่องของความสามารถของระบบการเมืองในการรักษาเสถียรภาพและดูแลให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างมีระเบียบ ไม่วุ่นวายไม่ควรเป็นเรื่องของการพัฒนาการเมือง แต่ควรเป็นเรื่องของความเสื่อมทางการเมืองมากกว่า หรือการที่บ้านเมืองมีเสถียรภาพ และการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างมีระเบียบร้อย (stability and orderly change)

9. การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องของกระดุมกำลังและอำนาจ ความหมายนี้เป็นการเน้นถึงประสิทธิภาพของระบบการเมืองในการทำงาน ระบบการเมืองใดสามารถระดมสรรพกำลังในการแก้ปัญหาของประเทศได้ มีอำนาจในการดึงประชาชนให้ปฏิบัติตามความต้องการของระบบได้ถือว่าเป็นระบบที่มีการพัฒนา ซึ่งความสามารถในการระดมสรรพกำลังรวมถึงความสามารถในการแบ่งสรรทรัพยากรและสิ่งที่มีคุณค่าทั้งหลายให้กับสมาชิกในระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย หากพิจารณาในแง่นี้อาจสร้างดัชนีของการพัฒนา เพื่อวัดระดับการพัฒนาได้ เช่น จำนวนและขอบเขตของสื่อมวลชนอันประกอบด้วย จำนวนหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียง พื้นฐานทางภาษีสังคม สัดส่วนของทรัพยากรที่จัดสรรเพื่อการศึกษา เพื่อการป้องกันประเทศและเพื่อสวัสดิการของสังคม หรือการเร่งระดมพลังและการมีประสิทธิภาพ

10. การพัฒนาการเมืองเป็นแง่หนึ่งของการเปลี่ยนแปลงสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมนั้นประกอบด้วย การเปลี่ยนในหลาย ๆ ด้านของมนุษย์ และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ถือว่าเป็นลักษณะอันหนึ่งของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย และถือว่าการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดรวมทั้งทางการเมืองด้วยกระบวนการที่เกี่ยวข้องกัน การศึกษาเรื่องการพัฒนาของสังคมหรือการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ จะต้องพิจารณาทุกด้าน การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสังคมคือ ทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ต่างมีความสัมพันธ์กันทั้งสิ้น การเปลี่ยนแปลงในด้านหนึ่งย่อมกระทบถึงการเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ ได้ หรือ มิติ หรือด้านหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโดยทั่วไปนั่นเอง (จิโรโชค (บรรพต) วีระสัย และคณะ, 2542)

กล่าวได้ว่า การพัฒนาการเมืองคือพื้นฐานแห่งการตื่นตัวในทางการเมืองโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่มีความสนใจในทางการเมือง อยากเห็นการเมืองสมัยใหม่ ไม่ยอมจมปักกับการเมืองสมัยเก่า จึงทำให้กลุ่มเยาวชนมองการเมืองเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวมาก เพราะเขาเชื่อว่าการเมืองมีการพัฒนาและมีเสถียรภาพมีความมั่นคง จะเป็นสิ่งที่ดีกับประเทศที่สามารถนำพาสังคมไทยไปสู่เป้าหมายแห่งชีวิตที่มีคุณภาพ และความมั่นคงในชีวิต ดังนั้นการตื่นตัวในทางการเมืองเป็นเรื่องที่สำคัญต่อสังคม ชุมชนและประเทศชาติ

การตื่นตัวทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

การตื่นตัวทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยมีฐานมาจากความเชื่อในเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ที่เกิดมาพร้อมกับความมีเหตุผล มีเสรีภาพ และมีความเท่าเทียมเสมอภาคกัน การปกครองในสังคมจึงควรสนองธรรมชาติของมนุษย์ดังกล่าว ซาร์ตอรี (Sartori) ได้ระบุว่า หลักการสำคัญของประชาธิปไตยมี 2 ประการ คือ 1) การยึดมั่นความสำคัญของบุคคลทั้งในด้านความเสมอภาค สิทธิ และเสรีภาพของมนุษย์ และ 2) การเคารพหลักนิติธรรมและประชาธิปไตยมีฐานอยู่ที่การเคารพความเป็นมนุษย์ของคนอื่น หรือของคนทุกคน ด้วยความเชื่อในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ของคนทุกคนว่าทุกคนมีคุณค่ามีศักยภาพที่จะเรียนรู้ มีอิสรภาพ มีความรัก ความเอื้ออาทรต่อกัน และร่วมมือกันในการพัฒนาสังคมให้เกิดความถูกต้อง เกิดประโยชน์สุขต่อทุกคน (ประเวศ วะสี, 2537)

ส่วนเกณฑ์คุณค่าสากลของสังคมที่เป็นประชาธิปไตยนั้นคือ “การมีอิสรภาพ ความเสมอภาค และภราดรภาพ” และเกณฑ์คุณค่าของสังคมไทยจะต้องมี “ความสุจริต ถูกต้องและความรับผิดชอบ” ผนวกเข้าไปด้วย โดยเสนอให้สังคมไทยใช้ความพยายามในการสร้างเสริมให้กลายเป็นวัฒนธรรม หรือเป็นแบบอย่างของการดำเนินชีวิตที่เน้นอิสรภาพ เสมอภาค ภราดรภาพ สุจริตถูกต้อง และมีความรับผิดชอบ โดยมีความเข้าใจถึงความหมายของแต่ละประการ ดังนี้ อิสรภาพ คือ ความมีเสรีภาพในการดำเนินชีวิต การพูด การเขียน อย่างเป็นอิสระโดยไม่ไปละเมิดเสรีภาพของผู้อื่น ความเป็นตัวของตัวเอง ไม่อยู่ภายใต้อาณัติของผู้มีอิทธิพลใด ๆ ความเสมอภาค คือ ความเท่าเทียมกันในฐานะประชาชนในสังคมให้ความสำคัญต่อคนทุกคน ในฐานะหน่วยหนึ่งอย่างเท่าเทียมมีสิทธิในการปกครองและสิทธิต่าง ๆ ในการแสดงออกหนึ่งคนหนึ่งเสียงไม่มีใครมากกว่าใคร ส่วนภราดรภาพคือ ความเป็นพี่น้อง ความเป็นเพื่อนพ้องน้องพี่ มีจิตใจเกื้อกูล เห็นอกเห็นใจ สนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความสุจริตถูกต้องคือการ

ดำเนินชีวิตและหน้าที่การงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่นำประโยชน์ต่างๆเข้าตนเองและพวกพ้อง มีสัมมาอาชีวะและความรับผิดชอบ คือการรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ดูแลเอาใจใส่ในบทบาทหน้าที่ของตนเอง รับผิดชอบในการทำให้เกิดผลสำเร็จจุล่งตามหน้าที่และบทบาทที่ได้รับ การตื่นตัวทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยจึงจำเป็นต้องอาศัยสถาบันต่างๆให้เข้ามา มีบทบาท เป็นพื้นฐานทางความคิด ทศนคติ และความเชื่อ ดังต่อไปนี้

1. ครอบครัว ในสังคมหนึ่ง ๆ ครอบครัวถือเป็นหน่วยสังคมแรกที่มีมนุษย์ได้สัมผัสชีวิตแรกเริ่มที่ครอบครัว ดังนั้น ครอบครัวจึงมีอิทธิพลต่อสมาชิกเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะบิดามารดาจะเป็นผู้ที่ได้รับการเชื่อถือมากที่สุด ทั้งนี้ เพราะบิดามารดาเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดตัวเรามากที่สุด ตามหลักจิตวิทยาของ Sigmund Freud ที่กล่าวว่าบุพการีเป็นตัวมโนธรรมหรือ Ego แต่เริ่มแรก เช่น บิดานิยมประชาธิปไตย ย่อมอบรมบุตรของตนในแนวทางประชาธิปไตยหรืออบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองที่มีอิทธิพลสูงสุดและต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวทั้งในทางตรงและทางอ้อม เป็นการสร้างความตื่นตัวและความสนใจให้กับบุตรเกี่ยวกับเรื่องการเมือง

2. สถาบันการศึกษา โรงเรียนถือว่าเป็นสถาบันที่สำคัญที่มีบทบาทต่อการเรียนรู้ทางการเมือง ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่บุคคลยังเด็ก โดยโรงเรียนจะนำหลักสูตรของวิชาต่าง ๆ มาให้นักเรียนได้ศึกษา หลักสูตรจึงถือว่ามีส่วนสำคัญที่จะเป็นสิ่งเกื้อกูลให้เด็กได้รับการเรียนรู้ทางการเมือง นอกจากจะได้เรียนรู้จากหลักสูตรของโรงเรียนแล้ว พิธีการต่าง ๆ ในโรงเรียน อาทิ การเคารพธงชาติ เข้าแถวและจัดหน้าที่ในการรักษาความสะอาด เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีส่วนทำให้เด็กได้รับการกล่อมเกล่าทางการเมือง ครูก็เป็นบุคคลอีกคนหนึ่งที่มีความสำคัญในขั้นตอนการเรียนรู้ทางการเมืองในโรงเรียน เด็ก ๆ มักจะเอาตัวอย่างจากครูที่ตนเองเคารพ เชื่อฟัง หรือชื่นชม โรงเรียนในบางประเทศ เช่น ในแอฟริกาถือว่าการสอนให้ประชาชนในประเทศสำนึกในความเป็นคนในชาติร่วมกัน ให้รู้จักอยู่ร่วมกัน โดยสอนให้คนในเผ่าต่าง ๆ ที่อยู่กระจัดกระจายให้เข้ามาอยู่รวมกันเป็นหมู่เพื่อให้เกิดสังคมหมู่ใหญ่ขึ้น ทำให้เกิดสถาบันที่ทำให้ความคิดที่จะแตกต่างทางการเมือง แตกต่างภาษา ให้เข้ามารวมกันเป็นชาติได้ และเป็นชาติที่มีความคิดเห็นทางการเมืองไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น สถาบันการศึกษาจึงมีส่วนอย่างมากในการเรียนรู้ทางการเมืองและการตื่นตัวทางการเมืองของเด็กและเยาวชน

3. กลุ่มเพื่อน เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่มีอิทธิพลเช่นกัน กลุ่มเพื่อนถือว่ามีส่วนช่วยครอบครัวในการเรียนรู้ทางสังคม โดยเฉพาะสังคมสมัยใหม่ กลุ่มเพื่อนจะเข้าทำหน้าที่แทนบิดามารดา และครอบครัว ช่วยถ่ายทอดระเบียบวิธีและคุณค่าต่าง ๆ กลุ่มเพื่อนจัดเป็นกลุ่มแรกที่

เด็ก ๆ จะได้สัมผัสด้วย มีกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน แต่ละกลุ่มจะมีการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดซึ่งกันและกัน แต่ละคนส่วนใหญ่ออกแบบอย่างจากกันเป็นภาพที่ติดตัวมาจนเป็นผู้ใหญ่ ทำให้มีทัศนคติที่คล้อยตามกัน นำมาสู่การตื่นตัวในทางการเมืองของเด็กและเยาวชนในวงกลุ่มเพื่อน ๆ

4. กลุ่มอาชีพ เป็นกลุ่มที่ทำให้เกิดการเรียนรู้วิธีการต่าง ๆ ทางสังคม โดยจะมีอิทธิพลต่อผู้ที่เข้าสู่กลุ่มอาชีพที่ต้องเรียนรู้ว่ากลุ่มอาชีพ จะเป็นตัวการในการถ่ายทอดข่าวสารความเชื่อถือ เข้าไปในกลุ่ม ทำให้ในกลุ่มมีความสงสัยและอยากรู้อยากเห็น อยากร่วมสัมผัสในวงการทางการเมืองนำมาสู่ความกระตือรือร้นในทางการเมืองที่อยากเข้าไปสัมผัส

5. สื่อมวลชน ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีหน้าที่สำคัญที่จะเสนอข่าวสาร เป็นสื่อหรือช่องทางการสื่อสารที่เสนอความคิดเห็นของบุคคล ทำให้บุคคลได้รับข่าวสารและเกิดความคิดเห็น ทัศนคติ ค่านิยม ความโน้มเอียงในการเมืองที่สื่อมวลชนเสนอ ซึ่งนับวันสื่อมวลชนจะมีบทบาทต่อการเรียนรู้ทางการเมืองเพิ่มขึ้น สามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องและรวดเร็ว นำมาสู่การสื่อสารทางการเมืองของกลุ่มเยาวชนที่มีต่อสื่อต่างๆ เช่น การรับรู้ในทางการเมือง การสนทนาทางการเมือง สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นผลที่ส่งเสริมให้ประชาชนและกลุ่มเยาวชน สนใจในทางการเมือง

6. สถาบันทางการเมือง ได้แก่ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งกลุ่มดังกล่าวนี้ นอกจากจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรของรัฐ สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในประเทศ และสุดท้ายเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่รวมกลุ่มผู้มีค่านิยมทางการเมืองเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการตื่นตัวในทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม นั้นเป็นผลมาจากหลายสาเหตุซึ่งได้มีนักคิดนักวิชาการอธิบายปัจจัยที่ก่อให้เกิดการตื่นตัวในทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมนั้นจากการศึกษาอธิบายไว้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเมืองนั้น เกิดจากความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศ ตำแหน่ง อำนาจบีบบังคับที่เกิดจากคนที่มีอำนาจเหนือกว่าทำให้เกิดการบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ และปัจจัยที่ผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นนั้นประกอบด้วย (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, 2527) ปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และความปลอดภัย ปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำย่อมมีบทบาทในการพัฒนาการตื่นตัวในทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ซึ่งมีอำนาจในการปกครองท้องถิ่นของตนเองย่อมมี

ภาวะความเป็นผู้นำในการร่วมกิจกรรมทางการเมือง ปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทน เช่น ค่าตอบแทนแรงงาน เงินปันผลจากสหกรณ์ออมทรัพย์ รวมไปถึงการสร้างแรงจูงใจต่อผู้ที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาให้มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน เพราะเขามีความเชื่อ ทศนคติ และความศรัทธาที่เป็นบวกต่อปัจจัยที่เป็นรางวัลค่าตอบแทนต่างๆดังกล่าว และปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความคาดหวังในประโยชน์ส่วนรวม ความรู้สึกเกรงใจไม่กล้าปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนหรือความรู้สึกว่าเป็นพันธะที่ต้องเข้าร่วมเพื่อให้เกิดความสามัคคีในประเด็นเดียวกัน จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ความเกรงใจผู้ที่มีสถานภาพที่สูงกว่า ความต้องการเป็นกลุ่มเป็นพวก ความเชื่อในตัวผู้นำ ความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ การคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน การยอมรับแบบอย่าง ความไม่พอใจต่อสภาพแวดล้อม การยอมรับในอำนาจรัฐ และฐานะทางเศรษฐกิจ และเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนามีปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น ปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และด้านจิตวิทยาทางสังคม มีความใกล้ชิดในเรื่องปัญหาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มองเห็นประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ เพราะจะต้องมีการเข้าถึงประโยชน์ใช้สอยหรือการบริการตลอดจนประเด็นทางด้านสังคมสิ่งแวดล้อม ค่านิยม และอำนาจที่ได้รับการมอบหมายตามกฎหมาย

นอกจากนี้ประชาชนโดยทั่วไปจะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยคงต้องอาศัยปัจจัยที่เป็นส่วนสำคัญคือ การให้ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชนทั่วไปถึงผลที่จะติดตามมาของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทางการเมืองหรือการไม่ทำตามกิจกรรมที่นำเสนอ และต้องแสดงให้เห็นชัดเจนเพื่อให้ประชาชนเห็นช่องทางการเข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาได้ ถ้าเขาต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนา ตลอดจนมีการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบท พบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และนอกจากนี้ปัจจัยที่เป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลเป็นตัวตัดสินใจเข้าร่วมกระทำกิจกรรมใหม่ ๆ ในชุมชนหรือยอมรับสิ่งใหม่ ๆ คือ การติดต่อสื่อสาร และลักษณะส่วนตัวของบุคคลนั้น (ธวัช เบญจจาริกุล, 2529)

1. ปัจจัยช่องทางการสื่อสาร เป็นวิธีการที่ผู้ส่งข่าวสารไปยังผู้รับสารใน 2 ลักษณะ คือ
 - 1.1 ช่องทางการสื่อสารมวลชน (mass media channel) เป็นวิธีการถ่ายทอดข่าวสารที่เกี่ยวกับการสื่อสาร อาทิ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร และหนังสือ

ประเภทอื่น ๆ เช่น ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งมีความสำคัญในการเพิ่มความรู้ กระจายข่าวสาร สามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลได้

1.2 ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล (interpersonal channel) เป็นการติดต่อระหว่างบุคคลเพื่อถ่ายทอดข่าวสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้มากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ

2. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัว (personal characteristic) ประกอบด้วยอายุ สถานภาพทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจ รายได้ ขนาดที่ดิน และความสามารถเฉพาะอย่าง รวมถึงระดับการศึกษา รูปแบบของชีวิตสาธารณะ ซึ่งดูเหมือนจะส่งผลกระทบต่อทางอ้อมเท่านั้น

องค์ความรู้ใหม่

การตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย คือ เริ่มต้นด้วยสถาบันครอบครัว ซึ่งบิดามารदानิยมประชาธิปไตย ย่อมอบรมบุตรของตนในแนวทางประชาธิปไตยหรืออบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองที่มีอิทธิพลสูงสุดและต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวทั้งในทางตรงและทางอ้อม และส่งต่อให้สถาบันการศึกษา ซึ่งโรงเรียนถือว่าเป็นสถาบันที่สำคัญที่มีบทบาทต่อการเรียนรู้ทางการเมือง ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่บุคคลยังเด็ก โดยโรงเรียนจะนำหลักสูตรของวิชาต่าง ๆ มาให้นักเรียนได้ศึกษา หลักสูตรจึงถือว่ามีส่วนสำคัญที่จะเป็นสิ่งที่เกื้อกูลให้เด็กได้รับการเรียนรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และกลุ่มเพื่อน เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่มีอิทธิพลเช่นกัน กลุ่มเพื่อนถือว่ามีส่วนช่วยครอบครัวในการเรียนรู้ทางสังคม โดยเฉพาะสังคมสมัยใหม่ ช่วยถ่ายทอดระเบียบวิธีและคุณค่าต่าง ๆ กลุ่มเพื่อนจัดเป็นกลุ่มแรกที่เด็ก ๆ จะได้สัมผัสด้วย มีกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน กลุ่มอาชีพ เป็นกลุ่มที่ทำให้เกิดการเรียนรู้วิธีการต่าง ๆ ทางสังคม โดยจะมีอิทธิพลต่อผู้ที่เข้าสู่กลุ่มอาชีพที่ต้องเรียนรู้ว่ากลุ่มอาชีพ จะเป็นตัวการในการถ่ายทอดข่าวสารความเชื่อถือ เข้าไปในกลุ่ม และ สื่อมวลชน ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีหน้าที่สำคัญที่จะเสนอข่าวสาร เป็นสื่อหรือช่องทาง การสื่อสารที่เสนอความคิดเห็นของบุคคล ทำให้บุคคลได้รับข่าวสารและเกิดความคิดเห็น ทัศนคติ ค่านิยม ความโน้มเอียงในเมืองที่สื่อมวลชนเสนอและสถาบันทางการเมือง ได้แก่ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งกลุ่มดังกล่าวนี้ นอกจากจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรของรัฐสร้างความ

เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในประเทศ และสุดท้ายเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่รวมกลุ่มผู้มีค่านิยมทางการเมืองเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน

สรุป

การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยเป็นเรื่องของการเมืองอันจำเป็นต่อการปรับปรุงและพัฒนาทาง เศรษฐกิจ สังคม และในสังคมอุตสาหกรรม โดยมีความเชื่อว่า ในสังคมอุตสาหกรรมไม่ว่าจะเป็นแบบประชาธิปไตย หรือเผด็จการจะมีมาตรฐานของพฤติกรรมและ การดำเนินงานทางการเมืองที่มีลักษณะของการพัฒนาทางการเมือง เป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ เป็นความเชื่อที่ว่า การพัฒนาการเมืองที่ส่งผลให้เยาวชนมีความสนใจและตื่นตัวในทางการเมือง เป็นลักษณะการเมืองในสังคมอุตสาหกรรมทั้งหลาย เป็นผู้วางแผน และเป็นผู้กำหนดความซ้ำเร็วของชีวิตทางเศรษฐกิจและทางสังคม นอกจากนี้ เป็นเรื่องของการดำเนินงานของรัฐบาล ประชาชนตลอดจนเยาวชนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยอิทธิพลของรัฐ ชาตินิยมและมีความเป็นพลเมืองของรัฐอย่างแท้จริง มีการพัฒนาระบบบริหารและกฎหมายอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาระบบราชการ และระบบกฎหมายให้มีความก้าวหน้าทันสมัยกับสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป การระดมให้เยาวชนสนใจในการเมืองปัจจุบันและสนใจในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนถึงประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมืองที่จำกัดอยู่แต่เฉพาะชนชั้นนำตามแบบของสังคมจารีตประเพณีสู่มวลชน โดยให้เห็นว่าในระบบการเมืองที่พัฒนาแล้วนั้น คือการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ การพัฒนาระบอบประชาธิปไตย การพัฒนาการเมืองเหมือนหรือควรเหมือนการสร้างสถาบันและการปฏิบัติประชาธิปไตย เป็นแนวความคิดที่ถือว่ารูปแบบของการพัฒนาการเมืองนี้ ถูกโจมตีว่าลำเอียงเพราะเท่ากับเห็นระบบการเมืองในรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่ประชาธิปไตยไม่เป็นระบบที่พัฒนาหรือเป็นการมองการเมืองอย่างวัตถุนิยมให้คุณค่าส่วนตัว มีเสถียรภาพและการเปลี่ยนแปลงอย่างมีระเบียบหลายคนมีความเห็นว่าประชาธิปไตยขัดกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และไม่สามารถรักษาเสถียรภาพทางการเมืองได้ ฉะนั้นการพัฒนาทางการเมืองในการตื่นตัวของเยาวชน จึงเป็นเรื่องของความสามารถของระบบการเมืองในการรักษาเสถียรภาพและดูแลให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างมีระเบียบ การระดมกำลังและอำนาจ เน้นถึงประสิทธิภาพของระบบการเมืองในการทำงาน การตื่นตัวในทางการเมืองเป็นแง่หนึ่งของการเปลี่ยนแปลงสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมนั้นประกอบด้วย การเปลี่ยนในหลาย ๆ ด้านของ

มนุษย์ และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ถือว่าเป็นลักษณะอันหนึ่งของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย และถือว่าการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดรวมทั้งทางการเมืองด้วยกระบวนการที่เกี่ยวข้องกัน การศึกษาเรื่องการตื่นตัวในทางการเมือง ตลอดจนการพัฒนาของสังคมหรือการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ จะต้องพิจารณาทุกด้าน การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสังคม คือ ทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ต่างมีความสัมพันธ์กันทั้งสิ้น การเปลี่ยนแปลงในด้านหนึ่งย่อมกระทบถึงการเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ ได้ หรือ มิติ หรือด้านหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโดยทั่วไปนั่นเอง

บรรณานุกรม

- จรูญ สุภาพ. (2535). ระบบการเมืองเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช.
- จิรัช (บรรพต) วีระสัย และคณะ. (2542). รัฐศาสตร์ทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธวัช เบญจาทิกุล. (2529). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของชาวนาในการพัฒนา: หมู่บ้านชาวเขาชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านพัฒนาตัวอย่างของศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี พ.ศ. 2527. ใน (วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์), คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประเวศ วะสี. (2537). การพัฒนาประชาธิปไตยและการปฏิรูปทางการเมือง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- สถาบันพระปกเกล้า. (ม.ป.ป.). แผนพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.